

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 18/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä syyskuuta 1997 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 120/1997 vp laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta.

Eduskunta-aloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat aloitteet:

- lakialoite 94/1997 vp (ed. Maria Kaisa Aula /kesk ym.) laiksi kehitysalueella tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta, joka on lähetetty valiokuntaan 2 päivänä lokakuuta 1997,
- toivomusaloite 43/1997 vp (ed. Esa Lahtela /sd) vapaan poisto-oikeuden kokeiluluonteisesta toteuttamisesta Itä-Suomessa, joka on lähetetty valiokuntaan 23 maaliskuuta 1997.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Tarja Jääskeläinen, valtiovarainministeriö
 - hallitusneuvos Sakari Arkio, kauppa- ja teollisuusministeriö
 - ylitarkastaja Tuula Hakola, Verohallitus
 - johtaja Tero Honkavaara, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
 - varatoimitusjohtaja Pauli K. Mattila, Keskuskauppakamari
 - johtaja Martti Pallari, Suomen Yrittäjät.
- Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus on antanut asiasta kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain mukaan kehitysalueella vuosina 1994—1997 perustetun tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen käyttöomaisuuden hankintamenoista saadaan tehdä omaisuuden käyttöönottovuonna ja kahtena sitä seuraavana verovuonna korotettu poisto, jonka suuruus on elinkeinotulon verottamista annetus-

sa laissa säädetty poiston enimmäismäärä korotettuna 50 prosentilla.

Kehitysalueiden verohuojennusten voimassaoloaika ehdotetaan jatkettavaksi siten, että pienet ja keskisuuret yritykset saisivat tehdä korotetun poiston verovuonna 1998 kehitysalueelle tekemistään investoinneista. Veronhuojennuksen edellytykset ja tuen suuruus ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan.

Pienen tai keskisuuren yrityksen määritelmä ehdotetaan sisällytettäväksi lain 2 a §:ään. Määritelmässä ehdotetaan käytettäväksi voimassa olevassa yritystuesta annetussa laissa ja teollisten investointien väliaikaisesta investoinnista annetussa laissa säädettyjä henkilökunnan, liikevaihdon ja taseen loppusumman enimmäismääriä. Pienen tai keskisuuren yrityksen määritelmään ehdotetaan lisäksi otettavaksi Euroopan yhteisöjen komission vuonna 1996 antaman suosituksen mukaiset yrityksen riippumattomuutta ja pienistä tai keskisuurista yrityksistä muodostettuja ryhmittymiä koskevat rajoitukset.

Veronhuojennus kohdistuisi investointeihin, jotka tehdään kehitysalueesta, sen tukialueesta ja rakennemuutosalueesta annetussa valtioneuvoston päätöksessä tarkoitetulla kehitysalueen ensimmäisellä ja toisella tukialueella. Kehitysalue-määrittelyä koskevaa valtioneuvoston päätöstä on käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen mukaan suunniteltu muutettavaksi vuoden 1998 alusta siten, että kehitysalueeksi määriteltäisiin nykyistä suurempi osa alueesta.

Ehdotettua muutosta sovellettaisiin vain vero vuoden 1998 investointeihin. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1998 ja viimeisen kerran vuodelta 2001 toimitettavassa verotuksessa.

Eduskunta-aloitteet

Lakialoitteeseen 94/1997 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan kehitysalueella tehtävien investointien korotetuista poistoista annetussa laissa tarkoitettuna matkailuyrityksenä tarkoitettaisiin myös matkailuun liittyvää ohjelmalvelua tuottavaa yritystä.

Toivomusaloitteessa 43/1997 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimiin, että Suomessa voitaisiin koikeilla jo vuoden 1998 alusta vapaan poisto-oikeuden käyttöä investointeja elvyttävänä toimenpiteenä toteuttamalla se yrityksissä esim. vuosina 1998—2002 tehdyille investoinneille niin, että vapaa poisto-oikeus kestäisi vuoteen 2006 asti.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä jäljempänä selostettavalla tavalla muutettuna.

Hallituksen esitykseen sisältyvä 2 §:n 2 momentti saattaa olla tulkinnanvarainen, koska siitä ei käy selvästi ilmi, onko tarkoituksena soveltaa korotettuja poistoja myös verovuonna 1998 toteutettavaan tuotantolaitoksen tai matkailuyrityksen koneiston, laitteiden tai kaluston uudistamiseen. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että säännösehdoista täsmennetään.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lakialoitteessa 94/1997 vp tarkoitettu ohjelmalvelujen käsite on jossain määrin epäselvä. Valiokunta korostaa, että jos lakia jatketaan vuoden 1998 jälkeen, on selvítettävä, onko tarkoituksen-

mukaista sisällyttää lain piiriin ohjelmalveluyritykset tai matkailuun vastaavalla tavalla liittyvät yritykset.

Eduskunta-aloitteet

Koska valiokunta on ottanut käsittelyn pohjaksi hallituksen esityksen, valiokunta on asettunut aloitteiden suhteen kielteiselle kannalle.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna,

että lakialoite 94/1997 vp hylätään ja

että toivomusaloite 43/1997 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotus

Laki

kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1262/1993) 8 §:n 2 momentti sekä
lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

2 §

Veronhuojennukseen oikeuttavat investoinnit

— — — — —
 Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös elinkeinotoimintaa harjoittavaan pieneen ja keskisuureen yritykseen, joka verovuoden 1998 aikana perustaa 1 momentissa säädetyllä tavalla uuden tuotantolaitoksen tai matkailuyrityksen taikka laajentaa kehitysalueella olevaa tuotantolaitostaan tai matkailuyritystään *taikka*

uudistaa niiden koneistoa, laitteita tai kalustoa. Käyttöomaisuuden hankintamenosta saadaan tehdä korotettu poisto, jos yritys verovuoden päättyessä on pieni tai keskisuuri yritys.

2 a ja 8 §
 (Kuten HE)

Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk
 vpj. Kari Rajamäki /sd
 jäs. Olavi Ala-Nissilä /kesk
 Ulla Anttila /vihr
 Pirjo-Riitta Antvuori /kok
 Asko Apukka /vas
 Bjarne Kallis /skl
 Timo Laaksonen /vas
 Reijo Laitinen /sd
 Mats Nyby /sd (osittain)

Virpa Puisto /sd
 Maija Rask /sd
 Anssi Rauramo /kok
 Jukka Roos /sd
 Kimmo Sasi /kok
 Oiva Savela /kok
 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
 Jukka Vihriälä /kesk
 vjäs. Hannu Kempainen /kesk
 Matti Saarinen /sd (osittain).

VASTALAUSE

Laissa kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista (1262/1993) säädetään kehitysalueen tuotantotoiminnan ja matkailuyritystoiminnan edistämiseksi tuloverotuksessa myönnettävistä veronhuojennuksista. Lain 3 §:ssä on määritelty tuotantolaitos ja matkailuyritys. Matkailuyritykseksi on määritelty ensinnäkin majoitusliikkeet kuten hotelli, motelli ja muut vastaavat, toiseksi majoitusliikkeen yhteydessä harjoitettu saman omistajan ravitsemusliike sekä kolmanneksi maatalouden yhteydessä harjoitettu maatilasta erillinen majoitustoiminta.

Matkailun ohjelmapalveluyrityksiä ei ole sisällytetty kuuluvaksi lain piiriin, vaikka lain tarkoituksena on 1 §:n mukaan edistää juuri matkailuyritystoimintaa. Ohjelmapalvelutoiminta perustuu aktiveettipakettien, kuten esimerkiksi moottorikelkkasafarien tuottamiseen. Ohjelmapalveluyritysten toiminta on perinteisesti rakentunut kevyille investoinneille tai toiminta on tukeutunut majoitustoimintaan.

Ohjelmapalveluiden rooli matkailussa on kuitenkin viime vuosina voimakkaasti korostunut.

Ne toimivat nykyisin matkailualueiden ja majoittajien ”vettoreina” matkailumarkkinoinnissa. Yhä suurempi osa ulkomaalaisista matkailijoista tulee Lappiin ja Kuusamoon aktiviteettilomalle, jolloin ohjelmapalvelut ovat päätuote ja majoitus sivutuote. Myös paineita investointien lisäämiseen on olemassa ohjelmapalvelutoiminnan laajentuessa.

Laki kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista ei siis ota huomioon ohjelmapalveluyritysten osuutta tärkeänä matkailupalvelun tuottajana. Se asettaa yrittäjät eriarvoiseen asemaan ja heikentää ohjelmapalveluyritysten mahdollisuuksia kehittää tuotteitaan.

Katsomme, että lakia on muutettava siten, että matkailuyritykseksi määriteltäisiin myös ohjelmapalveluyritys tai vastaava matkailupalvelun tuottaja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna lakialoitteen 94/1997 vp mukaisesti.

Vastalauseen muutosehdotus

Laki

kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista 17 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1262/1993) 8 §:n 2 momentti sekä
lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 2 a § ja 3 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta seuraavasti:

2 ja 2 a §
(Kuten VaVM)

4) matkailuun liittyvää ohjelmapalvelua tuottavaa yritystä.

3 §

*Tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen
määritelmä*

8 §

(Kuten VaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten VaVM)

Tässä laissa matkailuyrityksellä tarkoitetaan:

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1997

Olavi Ala-Nissilä /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Hannu Kemppainen /kesk

Bjarne Kallis /skl
Mauri Pekkarinen /kesk.

